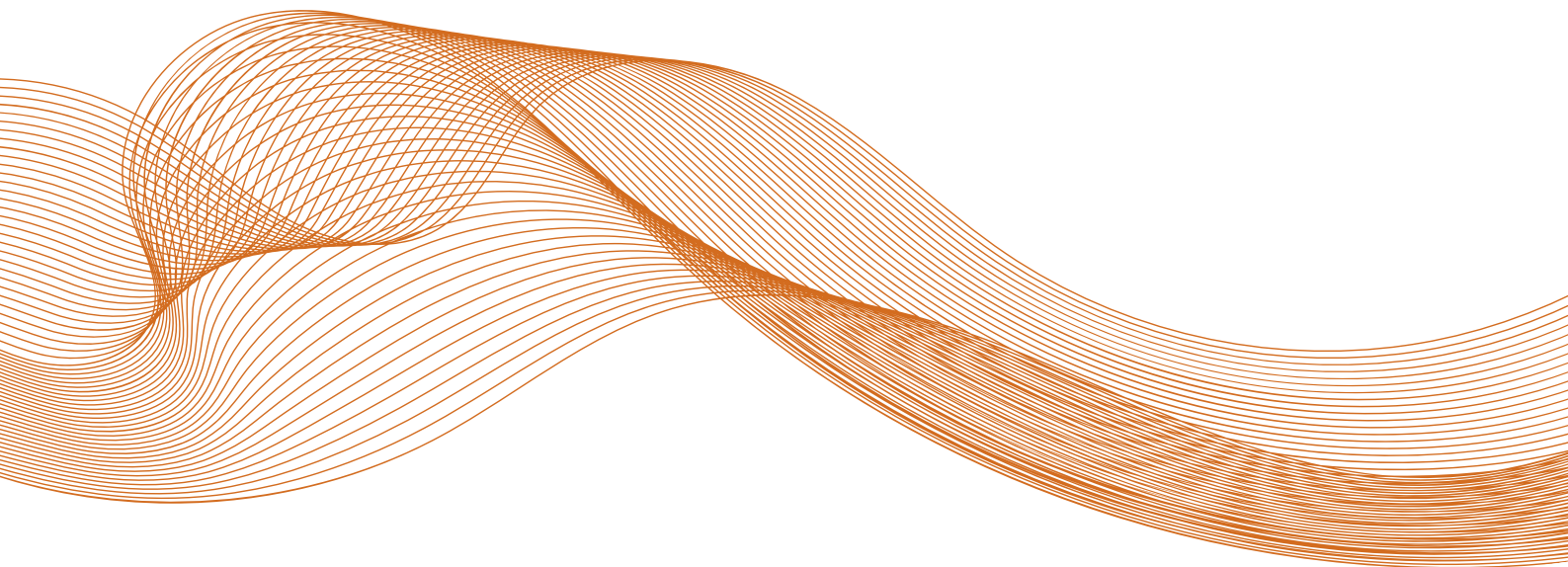

USAID ប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្សប្រចាំអាស៊ី

ឧបសគ្គ និងឱកាសសម្រាប់ការ
កំណត់អត្តសញ្ញាណ ប្រកប ដោយ
ប្រសិទ្ធភាពបន្ថែមទៀតនៃជនរង
គ្រោះ នៃការជួញដូរមនុស្ស៖
ការយល់ដឹងពីប្រទេសបង់ក្លាដែស កម្ពុជា
និងតៃវ៉ាន់

សរសេរដោយ Eric Kasper
and Mina Chiang

USAID ប្រឆាំងនឹងការជួញដូរមនុស្សប្រចាំអាស៊ី

សេចក្តីសង្ខេបនេះត្រូវបានធ្វើឡើងពី "ឧបសគ្គ និងឱកាសសម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃជនរងគ្រោះពីអំពើជួញដូរមនុស្សអោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈបទពិសោធន៍ពីប្រទេសបង់ក្លាដែស ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងតៃវ៉ាន់" ដែលសរសេរដោយលោកអេរិច ខាស្ទ័រ (Eric Kasper) និងកញ្ញា មីណា ជាង (Mina Chiang) នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២២, DOI: 10.19088/IDS.

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង ២០២៤ ដោយអង្គការ Winrock International

គឺជាអង្គការឈានមុខគេដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍របស់សហរដ្ឋអាមេរិក និងអន្តរជាតិ ដោយផ្តល់នូវដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហាប្រឈមសង្គម កសិកម្ម និងបរិស្ថានដ៏ស្មុគស្មាញបំផុតមួយចំនួននៅក្នុងពិភពលោក។ ហើយវាជាការបំផុសគំនិតដោយ Winthrop Rockefeller ដែលជាបេសកកម្មរបស់ Winrock ក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ប្រជាជនក្រីក្រ ដើម្បីការបង្កើនឱកាសសេដ្ឋកិច្ច និងនិរន្តរភាពធនធានធម្មជាតិ។ ព័ត៌មានដែលបង្ហាញនៅក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយនេះអាចត្រូវបានដកស្រង់និងផលិតឡើងវិញដោយសេរី ដោយគ្រាន់តែផ្តល់ប្រភពនិងការទទួលស្គាល់អោយបានត្រឹមត្រូវ។ គ្មានការប្រើប្រាស់និងការបោះពុម្ពបន្តអត្ថបទនេះអាចត្រូវបានធ្វើឡើងសម្រាប់ការលក់ដូរឬក្នុងគោលបំណងពាណិជ្ជកម្មផ្សេងទៀតនោះឡើយ។

របាយការណ៍នេះត្រូវបានសរសេរឡើងតាមរយៈការគាំទ្រដ៏សប្បុរសរបស់ប្រជាជនអាមេរិក តាមរយៈទិភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ដែលហៅកាត់ថា USAID។ រាល់ខ្លឹមសារនៅក្នុងអត្ថបទនេះមិនផ្ទុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈរបស់ USAID ឬរដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកទេ។

សេចក្តីផ្តើម

គ្រោងនៃបញ្ហា៖

- ការជួញដូរមនុស្សនៅតែជាបញ្ហាប្រឈមដ៏សំខាន់ជាសកល ក្នុងកំរិតជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ ទោះបីជាមានការខិតខំប្រឹងប្រែងកាត់បន្ថយ ដើម្បីការពារអ្នកដែលងាយរងគ្រោះពីការជួញដូរ និងផ្តល់ការគាំទ្រដល់អ្នករស់រានមានជីវិតក៏ដោយ។
- ជនរងគ្រោះភាគច្រើននៅតែមិនត្រូវបានគេមើលមិនឃើញ គាំទ្រ និងមានការប្រឈមមុខនឹងការមាក់ងាយ និងអតីតភាពរបស់ពួកគេ សូម្បីតែបន្ទាប់ពីពួកគេបានរកផ្លូវចាកចេញផុតពីការជួញដូររួចហើយក៏ដោយ។
- កង្វះភាពមើលឃើញនេះវាបានធ្វើឱ្យមានការពិបាកក្នុងការយល់ពីរបៀបនៃដំណើរការនៃការជួញដូរ ដែលជាកត្តារាំងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការប្រឆាំងអំពើជួញដូរមនុស្សជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ។ ដើម្បីមានក្តីសង្ឃឹមក្នុងការបញ្ឈប់អំពើជួញដូរ យើងត្រូវការការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះអោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

ជនរងគ្រោះនៃការជួញដូរមនុស្សជាច្រើននាក់មិនត្រូវបានគេរាយការណ៍ជាផ្លូវការជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ វាត្រូវបានគេប៉ាន់ប្រមាណថាយ៉ាងហោចណាស់មានមនុស្សជាង ៥០លាននាក់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះគឺជាជនរងគ្រោះនៃអំពើទាសភាពក្នុងសម័យទំនើប យោងតាមស្ថិតិរបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ កន្លងមកនេះ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ របាយការណ៍ស្តីពីការជួញដូរមនុស្សឆ្នាំ ២០២៣ របស់ក្រសួងការបរទេសសហរដ្ឋអាមេរិកបានកត់សម្គាល់ថាជនរងគ្រោះមិនតិចជាង ១១៥,០០០ ត្រូវបានគេកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅទូទាំងពិភពលោក ក្នុងនោះមានការកាត់ទោសតែជាង ១៥,០០០ ប៉ុណ្ណោះ។

គោលបំណងនៃការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍សង្ខេបនេះមានដូចតទៅ៖

- ដើម្បីស្វែងយល់ពីរបៀបដែលជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរអាចនឹងត្រូវបានបង្ហាញអោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងជាញឹកញាប់។
- មានគោលបំណងស្វែងយល់ឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីឧបសគ្គចំពោះការកំណត់អត្តសញ្ញាណ ដោយសិក្សាពីជនរងគ្រោះ និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់អាជ្ញាធរ អំពីរបៀបដែលការកំណត់អត្តសញ្ញាណត្រូវបានធ្វើឡើងជោគជ័យ។

វិសាលភាព និងវិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សា ៖

- យើងបានធ្វើការសម្ភាសន៍ជាមួយនិងអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗ មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងបុគ្គលិកអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលធ្វើការជួរមុខក្នុងការប្រឆាំងនឹងអំពើជួញដូរផ្ទាល់ដូចជា៖ នៅប្រទេសបង់ក្លាដែស ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងតៃវ៉ាន់។ យើងបានប្រើប្រាស់ភាពជាដៃគូស្រាវជ្រាវដែលកំពុងបន្តជាមួយអ្នកស្រាវជ្រាវ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដើម្បីធ្វើការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅជាមួយនិងកម្មករជួរមុខ និងជនរងគ្រោះ។
- ដើម្បីស្វែងយល់ពីរបៀប និងមូលហេតុដែលការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះត្រូវបានធ្វើឡើង យើងបានពិនិត្យមើលទៅលើករណីជោគជ័យមួយចំនួនដើម្បីកំណត់វិធីសាស្ត្រដែលភាគីទាំងពីរអាចស្វែងរកមធ្យោបាយប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតសម្រាប់យកចិត្តទុកដាក់លើបញ្ហាប្រឈមជាប្រព័ន្ធទាំងនេះ។

តើអត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះជាអ្វី?

និយមន័យនៃការជួញដូរមនុស្ស៖ ឯកសារសំខាន់ដែលបង្កើតនិយមន័យនៃការជួញដូរមនុស្ស (TIP) គឺ 'ពិធីសារដើម្បីទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងផ្ដន្ទាទោសការជួញដូរមនុស្ស ជាពិសេសស្ត្រី និងកុមារ' (ដែលគេស្គាល់ថាជាពិធីសារ Palermo)។

ផ្នែក (a) ក្នុងមាត្រា ៣ នៃពិធីសារ Palermo:

"ការជួញដូរមនុស្ស" មានន័យថា ការជ្រើសរើស ដឹកជញ្ជូន ផ្ទេរ រក្សាទុក ឬការទទួលមនុស្ស ដោយមធ្យោបាយនៃការគំរាមកំហែង ឬការប្រើប្រាស់កម្លាំង ឬទម្រង់ផ្សេងទៀតដោយការបង្ខិតបង្ខំ ការចាប់ពង្រត់ ការក្លែងបន្លំ ការបោកប្រាស់ ការរំលោភបំពានអំណាច ឬ ទីតាំងនៃភាពងាយរងគ្រោះ ឬការផ្តល់ឬការទទួលបានការទូទាត់ ឬអត្ថប្រយោជន៍ ដើម្បីសម្រេចបានការយល់ព្រមពីបុគ្គលដែលមានការគ្រប់គ្រងលើបុគ្គលផ្សេងទៀត សម្រាប់គោលបំណងនៃការកេងប្រវ័ញ្ច។ ការកេងប្រវ័ញ្ចត្រូវរាប់បញ្ចូលជាអប្បបរមា ការកេងប្រវ័ញ្ចលើពេស្យាកម្មរបស់អ្នកដទៃ ឬទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ពលកម្មដោយបង្ខំ ឬសេវាកម្ម ទាសភាព ឬការអនុវត្តស្រដៀងគ្នាទៅនឹងទាសភាព ការបម្រើ ឬការដកស្រង់ចេញ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ និយមន័យនៃការជួញដូរមនុស្សនៅក្នុងច្បាប់ជាតិជាច្រើនគឺមិនសូវមានភាពច្បាស់លាស់ទេ ហើយការយល់ឃើញរបស់សាធារណជនទូទៅអំពីការជួញដូរត្រូវបានយល់ឃើញខុសៗគ្នា។ ជាឧទាហរណ៍៖ មនុស្សជាច្រើនមានការធ្លោអារម្មណ៍តែទៅលើទម្រង់នៃការរំលោភបំពានខ្លាំងបំផុតតែប៉ុណ្ណោះ នៅពេលដែលពួកគេគិតពីអំពើជួញដូរមនុស្ស មានដូចជា៖ ការបង្ខំឱ្យកុមាររៀបការជាដើម ។ ការយល់ឃើញបែបនេះវាទំនងជាធ្វើឱ្យអាជ្ញាធរឬជនរងគ្រោះផ្ទាល់នឹងទទួលស្គាល់ទម្រង់នៃការជួញដូរតិចតួចបំផុត ដូចជាអ្នកនេសាទដែលធ្វើការលើសទម្ងន់ប្រឈមនឹងការរំលោភបំពានសិទ្ធិ ហើយទទួលបានប្រាក់ខែតិចតួច។ ការយល់ខុសទាំងនេះវាបានរីករាលដាល ព្រមទាំងរារាំងដល់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

និយមន័យនៃការធ្វើអត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ៖

ខណៈពេលដែលពិធីសារ Palermo ផ្តល់មូលដ្ឋានសម្រាប់គោលគំនិតនៃការជួញដូរមនុស្ស វាមិនបានកំណត់ 'អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ' ទេ។ ពាក្យ 'អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ' នេះក៏ត្រូវបានកំណត់យ៉ាងទន់ខ្សោយនៅក្នុងសុន្ទរកថាសាធារណៈ និងវិជ្ជាជីវៈ ទោះបីជាទូទៅពាក្យនេះត្រូវបានគេសន្មតថាជាវិធីសាស្ត្រ 'ពីលើចុះក្រោម' ក៏ដោយ។ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះនេះគឺអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាធរ តែប៉ុណ្ណោះ ។ ហើយវាត្រូវបានធ្វើឡើងនៅពេលដែល៖

- សមត្ថកិច្ចរកឃើញជនរងគ្រោះណាម្នាក់។
- តួអង្គរដ្ឋាភិបាលចាប់ផ្តើមគាំទ្រអ្នករស់រានមានជីវិតឬជនរងគ្រោះជាផ្លូវការរួមទាំងការផ្តល់នូវសេវាសង្គមកម្មផ្សេងៗដល់ជនរងគ្រោះឬអ្នករស់រានមានជីវិតឡើងវិញ។
- បន្ទាប់មករដ្ឋាភិបាលដាក់បញ្ចូលរងគ្រោះទៅក្នុងស្ថិតិជាតិជាផ្លូវការ។
- អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក៏ចាប់ផ្តើមគាំទ្រជនរងគ្រោះឬអ្នករស់រានមានជីវិតឡើងវិញនោះជាមួយនឹងសេវាកម្មរបស់ខ្លួនដែលមិនផ្លូវការ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះក៏អាចសំដៅទៅលើអត្តសញ្ញាណខ្លួនឯងផងដែរ។ ហើយវិធីសាស្ត្រនេះជាវិធីសាស្ត្រ "ពីលើចុះក្រោម" នេះកើតឡើងនៅពេលដែលជនរងគ្រោះណាមួយបានទទួលយកភាពជាអ្នករងគ្រោះនៃផ្នែកកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់ពួកគេផ្ទាល់។ នេះគឺជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃដំណើរការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយនៅក្នុងភាពដាច់ដោយឡែក វាមិនអាចដោះស្រាយបញ្ហានៃការជួញដូរមនុស្សជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយបាននោះទេ ហើយវាក៏មិនផ្តល់នូវមធ្យោបាយសម្រាប់ជនរងគ្រោះដើម្បីទទួលបានការគាំពារ និងសេវាកម្មសង្គមពីអាជ្ញាធរផងដែរ។

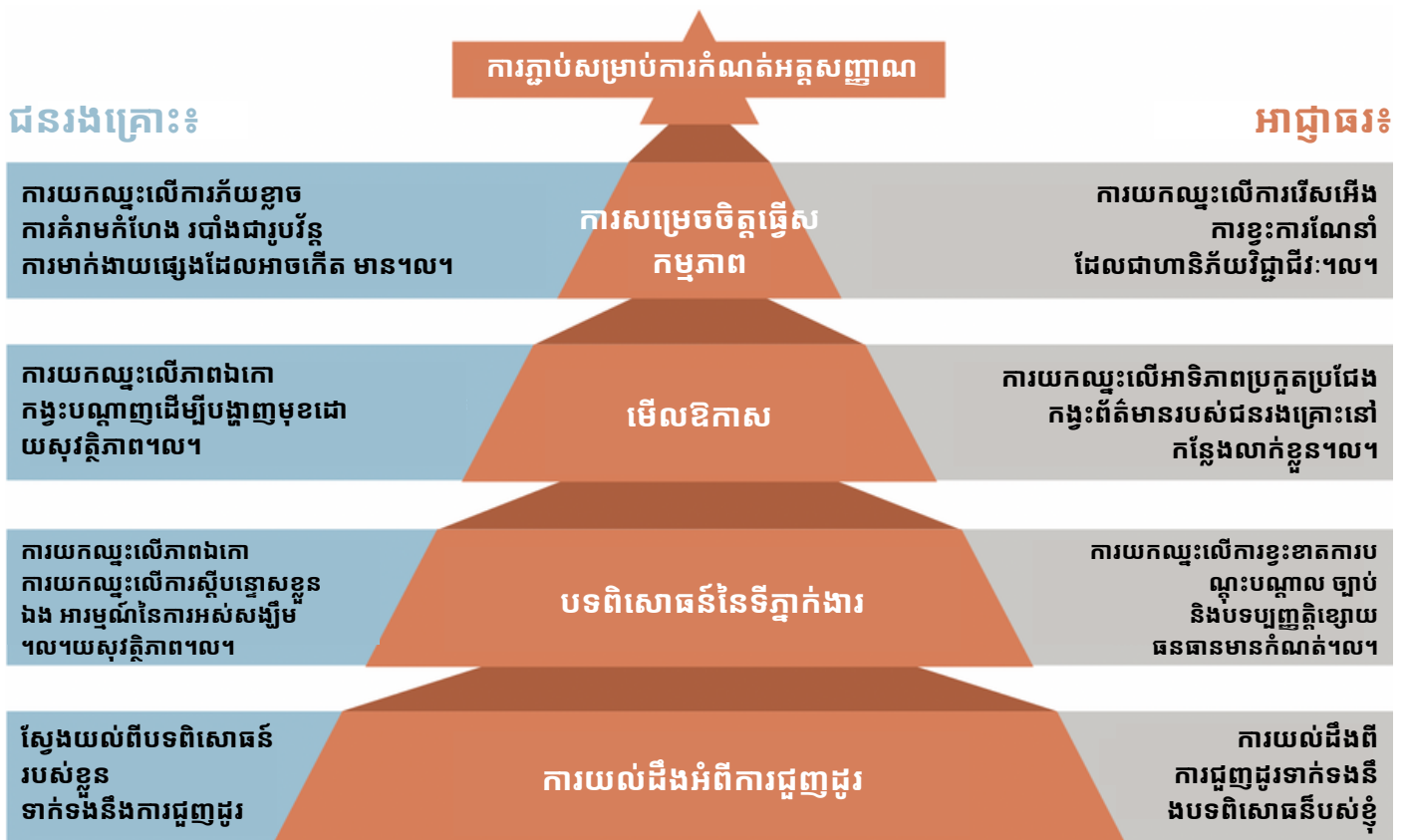
តម្រូវការសម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ៖

ជនរងគ្រោះត្រូវតែ៖	អាជ្ញាធរត្រូវតែ៖
ស្វែងយល់ពីគោលគំនិតនៃការជួញដូរហើយនិងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនិងអ្នកដែលមានបទពិសោធន៍នៃការជួញដូរមនុស្ស។	
យល់ថា៖ ពួកគេបានជួបប្រទះនូវការរំលោភបំពាន ហើយវាជាការជួញដូរ។	យល់ថា៖ ការជួញដូរអាចមាននៅជុំវិញពួកគេ ហើយពួកគេអាចនឹងជួបជនរងគ្រោះ។
យល់ថា៖ បទពិសោធន៍របស់ពួកគេផ្តល់សិទ្ធិឱ្យពួកគេ នៅក្រោមមន្ត្រីច្បាប់ជាក់លាក់នៃការទាមទារ និងធនធាន។	យល់ថា៖ ច្បាប់ទាំងនោះអាចអនុញ្ញាតឬកំណត់ឱ្យពួកគេទទួលស្គាល់ និងឆ្លើយតបចំពោះមនុស្សដែលធ្លាប់ជួបប្រទះការជួញដូរមនុស្ស។
ដឹងថា៖ មានបណ្តាញសម្រាប់ចេញមុខជាជនរងគ្រោះ។	យល់ថា៖ ទោះបីជាពួកគេខំស្វែងរកជនរងគ្រោះដោយសារការជួញដូរក៏ដោយ ក៏ជនរងគ្រោះអាចនឹងមិនទុកចិត្តអាជ្ញាធរដែរ។
កំណត់ថា៖ វាមានតម្លៃឆ្ពោះទៅមុខ និងទទួលបានធនធានសម្រាប់ការគាំទ្រ។	ស្វែងយល់ពីភាពលំអៀងរបស់ពួកគេអំពីអ្វីដែលកំណត់លក្ខណៈរបស់ជនរងគ្រោះ។
ស្វែងរក និងប្រើប្រាស់បណ្តាញកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយជោគជ័យ។	យល់ពីអ្វីដែលពួកគេត្រូវធ្វើនៅពេលពួកគេជួបជាមួយនិងជនរងគ្រោះ ដើម្បី "កំណត់អត្តសញ្ញាណ" ជាផ្លូវការ ហើយនាំពួកគេចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធគាំពារវិញ។

ក្របខ័ណ្ឌគំនិតរបស់យើង៖ 'ពីរ៉ាមីតនៃ ឧបសគ្គស៊ីសង្វាក់គ្នាចំពោះការកំណត់ អត្តសញ្ញាណ

ជាអំណះអំណាង៖ ដើម្បីធ្វើឱ្យការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះប្រព្រឹត្តទៅដោយមានប្រសិទ្ធភាព ទាំងជនរងគ្រោះ និងអាជ្ញាធរត្រូវរួមគ្នាទទួលស្គាល់និងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមកដើម្បីធ្វើការបញ្ជាក់នូវបទពិសោធន៍របស់ជនរងគ្រោះ។

នៅក្នុងការអនុវត្តបែបនេះមានន័យថាជនរងគ្រោះនឹងចាប់ផ្តើមទទួលបានទម្រង់នៃការគាំពារ ឬសេវាកម្មជាផ្លូវការមួយចំនួនពីអាជ្ញាធរ។ ការអនុវត្តបែបនេះអាចនឹងផ្តើមចេញពីរដ្ឋាភិបាលនិង/ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល។ នៅប្រទេសបង់ក្លាដែស និងប្រទេសកម្ពុជាការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដែលបានត្រឡប់ទៅដល់ប្រទេសកំណើតរបស់ខ្លួនរួចហើយនោះជារឿយៗត្រូវបានផ្តល់សេវាកម្មដោយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្រៅផ្សារការ។ ក្នុងករណីនេះជនរងគ្រោះមិនមានលទ្ធភាពទទួលបាននូវសេវាផ្លូវការរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលរួមមានទាំងការស្វែងយុត្តិធម៌ និងសំណងសម្រាប់ជនរងគ្រោះដែរនោះទេ។ បញ្ហាប្រឈមស៊ីសង្វាក់នេះកាន់តែតែក្លាយជាភាពដ៏ទូលំទូលាយទាំងជនរងគ្រោះនិងអាជ្ញាធរនៅលើផ្នែកនៃការបែងចែកអត្តសញ្ញាណរបស់ពួកគេដែលត្រូវបានបែងចែកនិងបង្ហាញដោយសារជីវ្រុងប្រាំស្រទាប់ដូចខាងក្រោមនេះ៖

រូបភាពទី ១. ពីរ៉ាមីតនៃឧបសគ្គស៊ីសង្វាក់សម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណអ្នករស់រានមានជីវិតពីការជួញដូរមនុស្ស

ឧបសគ្គចំពោះការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ៖

១. ការយល់ដឹងអំពីការជួញដូរ

ជនរងគ្រោះ ៖	អាជ្ញាធរ ៖
<p>អ្នករស់រានមានជីវិតជនជាតិបង់ក្លាដែលម្នាក់បាននិយាយថា៖ “ខ្ញុំមិនដឹងថាការជួញដូរមនុស្សកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្ញុំទេ។ បន្ទាប់ពីខ្ញុំត្រឡប់មកពីបរទេសវិញ ហើយចាប់ផ្តើមទទួលបានសេវានិងការបណ្តុះបណ្តាលពី Socheton (អង្គការជំនួយអ្នករស់រានមានជីវិត) ខ្ញុំបានដឹងថា ខ្ញុំជាជនរងគ្រោះនៃការជួញដូរមនុស្ស ។”</p>	<p>អាជ្ញាធរតែវ៉ានម្នាក់និយាយថា៖ “ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ បញ្ហាប្រឈមមួយដែលយើងបានជួបប្រទះនោះគឺមានការផ្លាស់ប្តូរទម្រង់នៃការជួញដូរមនុស្សដែលមានស្រាប់។ ករណីកាន់តែមានភាពស្រពិចស្រពិល ហើយបើគ្មានការស៊ើបអង្កេតល្អិតល្អន់និងការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីភាពងាយរងគ្រោះរបស់ជនរងគ្រោះ វាជាការលំបាកខ្លាំងណាស់ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះពីការជួញដូរ” ។</p>
<p>យើងបានសង្កេតឃើញថាការយល់ខុសយ៉ាងទូលំទូលាយរបស់អ្នករស់រានមានជីវិតអំពីអ្វីដែលពិតជាបង្កើតបានជាអំពើជួញដូរ។ វាជារឿងធម្មតាទេសម្រាប់សហគមន៍ជាច្រើនដែលគិតថាពួកគេត្រូវតែស៊ូទ្រាំនឹងការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងដើម្បីទ្រទ្រង់ជីវភាពរបស់ពួកគេ។</p> <p>ការខ្វះការយល់ដឹងនេះបានអនុវត្តចំពោះជនរងគ្រោះសូម្បីតែក្រោយពេលត្រឡប់មកផ្ទះវិញក៏ដោយ។ ការសិក្សាបានបង្ហាញថាការបង្កើនការយល់ដឹងអំពីហានិភ័យមុនពេលវេលាមិនផ្លាស់ប្តូរការសម្រេចចិត្តរបស់មនុស្សក្នុងការធ្វើសកម្មភាពប្រចុយប្រថាននៅពេលដែលពួកគេស្ថិតក្នុងស្ថានភាពអស់សង្ឃឹម។</p> <p>ផ្ទុយទៅវិញ យើងឃើញនៅក្នុងការសិក្សារបស់យើងថា ការខិតខំប្រឹងប្រែងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងបន្ទាប់ពី ការពិតអាចមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការជួយកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដែលបានត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ។ វាក៏អាចជួយប្រឆាំងនឹងការមាក់ងាយ និងការយល់ខុសនៅក្នុងជនរងគ្រោះ និងសហគមន៍របស់ពួកគេ។</p>	<p>ប៉ូលីសមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលនិងអាជ្ញាធរជួរមុខអាចព្យាយាមស្វែងយល់ឱ្យបានពេញលេញអំពីលក្ខណៈនៃការជួញដូរនិងរបៀបដែលវាបង្ហាញនៅក្នុងបរិបទក្នុងតំបន់របស់ពួកគេ ដោយធ្វើឱ្យពួកគេមិនសូវស្គាល់អត្តសញ្ញាណវានៅពេលពួកគេជួបប្រទះ។ ជាឧទាហរណ៍៖ យើងបានឃើញនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់យើងហើយថាជនរងគ្រោះដោយការជួញដូរមនុស្សជាស្ត្រីមានទំនាក់ទំនងជាមួយបុគ្គលិកថែទាំសុខភាពនៅពេលដែលពួកគេប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាជុំវិញមុខងារបន្តពូជ ដែលជារឿយៗជាលទ្ធផលពីការរំលូតកូនដោយបង្ខំ។</p> <p>ជារឿយៗគ្រូពេទ្យជំនាញគឺជាអាជ្ញាធរតែមួយគត់ដែលជនរងគ្រោះជួបប្រទះ ដែលមានឱកាសជួយពួកគេ។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងការសិក្សារបស់យើង គ្មានអ្នកជំនាញផ្នែកថែទាំសុខភាពជួរមុខណាម្នាក់ ធ្វើអន្តរាគមន៍ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះនោះទេ។ ពួកគេហាក់ដូចជាមិនបានទទួលស្គាល់ថាពួកគេកំពុងព្យាបាលជនរងគ្រោះដោយការជួញដូរ ឬត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលអំពីរបៀបដោះស្រាយជាមួយពួកគេ។</p>

២. បទពិសោធន៍នៃភ្នាក់ងារលក្ខណៈការងារកំណត់អត្តសញ្ញាណ

ជនរងគ្រោះ	អាជ្ញាធរ
<p>អ្នករស់រានមានជីវិតជនជាតិបង់ក្លាដៃសម្លាត និយាយថា៖ “ពេលខ្ញុំត្រឡប់មកវិញ ខ្ញុំមិនមានតម្រុយអ្វីទេ។ មានជនរងគ្រោះម្នាក់ទៀតនៅជិតតំបន់របស់ខ្ញុំ។ ប្អូនប្រុសខ្ញុំបាននិយាយថា គាត់បានទទួលប្រាក់សំណង។ បន្ទាប់មកខ្ញុំបានស្វែងរកជនរងគ្រោះហើយតាមរយៈគាត់ ខ្ញុំបានដឹងពី Socheton (អង្គការអ្នករស់រានមានជីវិត) ” ។</p>	<p>អាជ្ញាធរតែវ៉ាន់ម្នាក់បានឲ្យដឹងថា៖ “ការជួញដូរមនុស្សមានភាពស្មុគស្មាញជាងករណីព្រហ្មទណ្ឌធម្មតា។ និយមន័យនៃការជួញដូរមនុស្សនៅតែវ៉ាន់គឺវែងឆ្ងាយ និងមិនច្បាស់លាស់បន្តិច។ ព័ត៌មានលម្អិតមិនត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដោយច្បាប់ទេ ហើយមានតែមន្ត្រីប៉ូលីសដែលមានបទពិសោធន៍ប៉ុណ្ណោះដែលនឹងអាចប្រមូលភស្តុតាងត្រឹមត្រូវ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពងាយរងគ្រោះរបស់ជនរងគ្រោះ” ។</p>
<p>ជនរងគ្រោះក្នុងការជួញដូរមនុស្សប្រហែលជាមិនបានមើលឃើញខ្លួនឯងជាជនរងគ្រោះនោះទេ។ ជាធម្មតាពួកគេដឹងថាពួកគេត្រូវបានរំលោភបំពាន ប៉ុន្តែត្រូវព្យាយាមស្វែងយល់ឱ្យបានពេញលេញ និងផ្តល់ឈ្មោះឱ្យពួកគេនូវអ្វីដែលពួកគេបានជួបប្រទះដើម្បីធ្វើសកម្មភាពស្របតាម។</p> <p>នៅក្នុងការសិក្សារបស់យើង ជនរងគ្រោះជាញឹកញាប់ទទួលបានការអប់រំតិចតួច និងមិនចេះអក្សរ ហើយមិនយល់ពីដំណើរការនៃការធ្វើដំណើរ និងការងារអន្តរជាតិ។ នេះនឹងធ្វើឱ្យពួកគេទទួលបានការអាណិតអាសូរពីឈ្មួញកណ្តាលដែលនឹងកេងប្រវ័ញ្ចពួកគេ។ ជនរងគ្រោះអាចបន្ទោស ឬសូម្បីតែចាត់ទុកខ្លួនឯងថាជាឧក្រិដ្ឋជនប្រសិនបើពួកគេត្រូវបំពានច្បាប់ក្នុងអំឡុងពេលធ្វើដំណើរនៃការជួញដូររបស់ពួកគេ។ កង្វះការជឿទុកចិត្តលើប្រព័ន្ធ និងអាជ្ញាធរ។ ទោះបីជាជនរងគ្រោះមានការយល់ដឹងអំពីភាពរងគ្រោះរបស់ពួកគេក៏ដោយ សកម្មភាពនៃការជួយរបស់ភ្នាក់ងារអាជ្ញាធរអាចនឹងត្រូវបានបំផ្លាញទៅវិញដោយការខ្វះជំនឿទុកចិត្តរបស់ជនរងគ្រោះនៅក្នុងការងាររបស់អាជ្ញាធរដែលធ្វើឡើងដើម្បីការពារពួកគេ។</p>	<p>ដោយសារបញ្ហាប្រឈមនិងភាពស្មុគស្មាញនៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់តែងតែមានអារម្មណ៍ថាមិនអាចធ្វើសកម្មភាពបានលុះត្រាជនរងគ្រោះចេញមកបង្ហាញខ្លួនឯង។ សូម្បីតែនៅពេលដែលអាជ្ញាធរដឹងអំពីការជួញដូរមនុស្សក៏ដោយ ក៏ពួកគេជារឿយៗខ្វះការបណ្តុះបណ្តាលអំពីរបៀបឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាដែលគេជួបប្រទះខ្វះច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិដែលស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ។ ហើយត្រូវបានកំណត់ដោយធនធានហិរញ្ញវត្ថុ និងមនុស្ស។</p> <p>ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលក៏អាចជួបប្រទះការភ័ន្តច្រឡំអំពីអ្នកដែលមានទំនួលខុសត្រូវក្នុងសកម្មភាព។ មន្ត្រីជួរមុខដូចជាប៉ូលីសព្រំដែន និងអធិការការងារមានឱកាសធ្វើអន្តរកម្មជាមួយជនរងគ្រោះ ប៉ុន្តែមិនបានអនុវត្តសិទ្ធិអំណាចពេញលេញរបស់ពួកគេដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្សនោះទេ។ អាជ្ញាធរអាចមានការភ័ន្តច្រឡំអំពីអ្វីដែលពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើនៅពេលដែលពួកគេកំពុងដោះស្រាយជាមួយជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរមនុស្សដែលជារឿយៗត្រូវបានគេយល់ច្រឡំថាជនរងគ្រោះជាឧក្រិដ្ឋជន ឬជនចំណាកស្រុកខុសច្បាប់ទៅវិញ។</p>

៣. ការមើលឃើញឱកាស

អ្នករស់រានមានជីវិតជនជាតិបង់ក្លាដែស និងជាកម្មករជួរមុខបានពោលថា៖ “ខ្ញុំគិតថា រដ្ឋាភិបាលរបស់យើងមិនផ្តល់សារៈសំខាន់ច្រើនចំពោះបញ្ហានេះ បញ្ហានៃការជួយជនរងគ្រោះទេ ខណៈដែលអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលកំពុងផ្តល់ ខ្ញុំបានជូនដំណឹងទៅរដ្ឋាភិបាលប្រហែល ១ ខែដែលខ្ញុំបានព្យាយាមសុំជំនួយពីរដ្ឋាភិបាល ប៉ុន្តែមិនមានព័ត៌មានថ្មីៗទាក់ទងនឹងការផ្តល់ជំនួយនោះទេ” ។

ជនរងគ្រោះ៖	អាជ្ញាធរ
<p>ជនរងគ្រោះដែលស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការជួញដូរអាចនឹងមិនអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃវិធីដើម្បីគេចខ្លួន ឬទាក់ទងអាជ្ញាធរបានទេ។</p> <p>ជនរងគ្រោះក៏ដឹងដែរថា ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការធ្វើមាតុភូមិនិរន្តរ៍ អាចនឹងបាត់បង់ឱកាសការងារនាពេលអនាគត សូម្បីតែខុសច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសគោលដៅក៏ដោយ ។ ជនរងគ្រោះជាច្រើនជួបប្រទះនឹងការជួញដូរ បន្ទាប់ពីបានប្រចុយប្រថានដីគ្រោះថ្នាក់ ដើម្បីគេចចេញពីស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរនៅផ្ទះ។ ពួកគេប្រហែលជាដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីលក្ខខណ្ឌដ៏អស់សង្ឃឹមដែលកំពុងរង់ចាំពួកគេ ប្រសិនបើពួកគេត្រូវបានធ្វើមាតុភូមិនិរន្តរ៍ ដែលរួមមានលទ្ធភាពនៃការគ្មានការងារធ្វើ ឬសូម្បីតែចូលគុក។</p> <p>នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់យើងអ្នករស់រានមានជីវិតមួយចំនួន បានជួបប្រទះនឹងនិងរឿងដែលអាជ្ញាធរដែលបានបញ្ជូនពួកគេដោយផ្ទាល់ទៅពន្ធនាគារដោយខ្វះការពិចារណាថា តើពួកគេអាចជាជនរងគ្រោះនៃការជួញដូរមនុស្សដែរឬអត់។ នៅក្នុងកន្លែងជាច្រើនការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងព្រំដែនហាក់ដូចជាមានអាទិភាពជាងការការពារជនរងគ្រោះ។</p>	<p>ជារឿយៗអាជ្ញាធរត្រូវជម្នះលើបញ្ហាប្រឈមនានាដូចជា៖ ប្រកួតប្រជែងផ្នែកអាទិភាព កង្វះបុគ្គលិកនៃអង្គការគាំទ្រ កង្វះបណ្តាញច្បាស់លាស់សម្រាប់ការរាយការណ៍ ឬធ្វើសកម្មភាព និងអសមត្ថភាពក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយជនរងគ្រោះប្រកបដោយទំនុកចិត្ត និងសុវត្ថិភាព ។</p> <p>មន្ទីរពេទ្យបង្ហាញឱកាសដើម្បីធ្វើអន្តរកម្មជាមួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរ ប៉ុន្តែបុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យមានភារកិច្ចទៅលើអាទិភាពផ្សេងៗទៀត និងធនធានក្នុងការជួយជនរងគ្រោះមានកំណត់។ ទោះបីជាអ្នកជំនាញផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររកឃើញថាអ្នកជំងឺគឺជាជនរងគ្រោះនៃការជួញដូរក៏ដោយ ក៏ពួកគេប្រហែលជាមិនអាចធានាបាននូវការទទួលបានសុវត្ថិភាព ឬសេវាកម្មផ្សេងទៀតដោយគ្មានជំនួយពីការអនុវត្តច្បាប់នោះទេ។</p> <p>ជាញឹកញាប់ប៉ូលីសមានប្រកួតប្រជែងផងដែររួមទាំងតម្រូវការទាមទារក្នុងការកាត់ទោសឧក្រិដ្ឋជនដែលជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរតែងតែយល់ច្រឡំ។ ជាក់ស្តែងរដ្ឋាភិបាលមិនមែនជាតួអង្គតែមួយនៅក្នុងការងារប្រឆាំងការការជួញដូរទេ នៅមានទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗទៀតដែលមានទំនាក់ទំនងខុសៗគ្នាចំពោះបញ្ហានៃការជួញដូរ ហើយភាពខុសគ្នានេះដែលនឹងកម្រិតឱកាសរបស់ពួកគេក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះអោយបានពេញលេញ។</p>

៤. ការសម្រេចចិត្តធ្វើសកម្មភាព

អ្នករស់រានមានជីវិតជនជាតិបង់ក្លាដៃសម្លាប់និយាយថា៖
“ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលចង់ជួយ ពួកគេអាចជួយខ្ញុំបាន។ ប៉ុន្តែរដ្ឋាភិបាលមិនបានចង់ជួយនោះទេ ជំនួយរបស់រដ្ឋាភិបាលអាចរកបាន ប្រសិនបើមេភូមិរបស់យើងជាអ្នកណែនាំ។ ជំនួយរបស់ រដ្ឋាភិបាលមិនមានទេ លុះត្រាតែមានការណែនាំពីថ្នាក់ក្រោម។ តែគ្មានអ្នកណាណែនាំឲ្យខ្ញុំទេ ”។

ជនរងគ្រោះ	អាជ្ញាធរ
<p>ជនរងគ្រោះអាចធ្វើសកម្មភាពដោយធ្វើការទាក់ទងទៅ អាជ្ញាធរក្នុងអំឡុងពេលនៃការកេងប្រវ័ញ្ចការរត់គេចពី ការកេងប្រវ័ញ្ចដោយស្ម័គ្រចិត្តជាមួយអាជ្ញាធរដើម្បី ទទួលបានឋានៈជនរងគ្រោះរបស់ពួកគេ។</p> <p>អ្នករស់រានមានជីវិតបានប្រាប់យើងថានៅក្នុងការ ប៉ុនប៉ងបរាជ័យពីមុនរបស់ពួកគេក្នុងការបង្ហាញខ្លួន ទៅកាន់ស្ថានទូតនៅក្នុងប្រទេសគោលដៅរបស់ពួកគេ ពួកគេបានបញ្ចប់ដោយការវាយដំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។</p> <p>នៅក្នុងប្រទេសកំណើតរបស់ពួកគេ ប៉ូលីសមានទំនោរ សង្កត់ធ្ងន់ទៅលើតួនាទីរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងនាមជា សាក្សីក្នុងសំណុំរឿងជួញដូរមនុស្ស។ ប៉ុន្តែការមិន ទុកចិត្តលើអាជ្ញាធររួមជាមួយនិងភាពយឺតយ៉ាវនិង ភាពមិនច្បាស់លាស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់បង្កើតជា ទំនោរទៅបង្អាក់ឆន្ទៈរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការសហការ ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយប៉ូលីស។</p> <p>ជនរងគ្រោះដោយការជួញដូរមនុស្សក៏ប្រឈមមុខនឹង ភាពអាម៉ាស់ និងការមាក់ងាយផងដែរ ដែលរារាំង ពួកគេមិនឱ្យធ្វើសកម្មភាព។ បុរសម្នាក់ដែលនៅ រស់រានមានជីវិតមកពីប្រទេសបង់ក្លាដៃសបានកត់ សម្គាល់ថា៖ «ពេលណាដែលស្ត្រីត្រឡប់មកពីបរទេស សង្គមស្អប់នាង។ បន្ទាប់ពីខំប្រឹងប្រែងអស់ហើយ សង្គមក៏ទទួលយកជនរងគ្រោះ» ។</p>	<p>អាជ្ញាធរត្រូវសម្រេចចិត្តថាវាសមនឹងហានិភ័យ និងការ ខិតខំប្រឹងប្រែងនៅពេលសម្រេចចិត្តធ្វើសកម្មភាព។ ពួកគេអាចកំណត់ថាការចាត់វិធានការមិនសមនឹងវា ដោយសារតែការយល់ឃើញជាមុនអំពីជនរងគ្រោះ អារម្មណ៍ដែលថាការបញ្ជូនជនរងគ្រោះទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ពិតជាមិនជួយពួកគេ ឬភ័យខ្លាចក្នុងការប្រឆាំងនឹង បទដ្ឋានរបស់អង្គការ ឬចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ ថ្នាក់លើ។</p> <p>ទោះបីជាអាជ្ញាធរចង់ធ្វើសកម្មភាពក៏ដោយ ក៏ពួកគេ ប្រហែលជាមិនទាន់ដឹងច្បាស់អំពីនីតិវិធីណាដែលត្រូវ អនុវត្តតាមសម្រាប់ការចងក្រងសំណុំរឿងនេះ ហើយ បញ្ជូនវាទៅបណ្តាញសមរម្យសម្រាប់ជនរងគ្រោះដើម្បី ទទួលបានការគាំទ្រ។ ជាឧទាហរណ៍ នៅប្រទេស បង់ក្លាដៃស ហាក់ដូចជាមិនមានដំណើរការជាប្រព័ន្ធ ណាមួយសម្រាប់ដំណើរការកំណត់អត្ត សញ្ញាណជនរងគ្រោះជាផ្លូវការពីរដ្ឋនោះទេ។</p> <p>ខណៈពេលដែលមានដំណើរការនៅក្នុងតៃវ៉ាន់ មន្ត្រីអាជ្ញាធរដែលជាឥស្សរជនម្នាក់បានប្រាប់យើងថា៖ “មានច្បាប់ការពារការជួញដូរមនុស្សនៅតៃវ៉ាន់។ ប៉ុន្តែ ច្បាប់នេះមិនអាចដាក់បញ្ចូលរាល់ធាតុនៃការជួញដូរ មនុស្សបានទេ ដែលជាមូលហេតុក្នុងទុកឱកាសមួយ ចំនួនសម្រាប់ការបកស្រាយ” ។</p>

ឧបសគ្គចំពោះការកំណត់អត្តសញ្ញាណប្រកបដោយភាពជោគជ័យគឺត្រូវបានដាក់ជាស្រទាប់ និងការពង្រឹង ហើយការសំរេចបាននៃ គ្រប់ កម្រិតដោយ ភាគី ទាំងពីរ គឺមានភាពចាំបាច់សម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណកើតឡើង។ ឧបសគ្គត្រួតស៊ីគ្នាក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណដែលជនរងគ្រោះប្រឈមមុខ ជួយឱ្យដឹងពីភាពស្លាក់ស្លើរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងការឆ្ពោះទៅមុខ។ ដើម្បីឱ្យការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងក្លាយជារឿងធម្មតាមធ្យោបាយនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីជម្នះនូវរាល់បញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ។

គំរូយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់នៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ

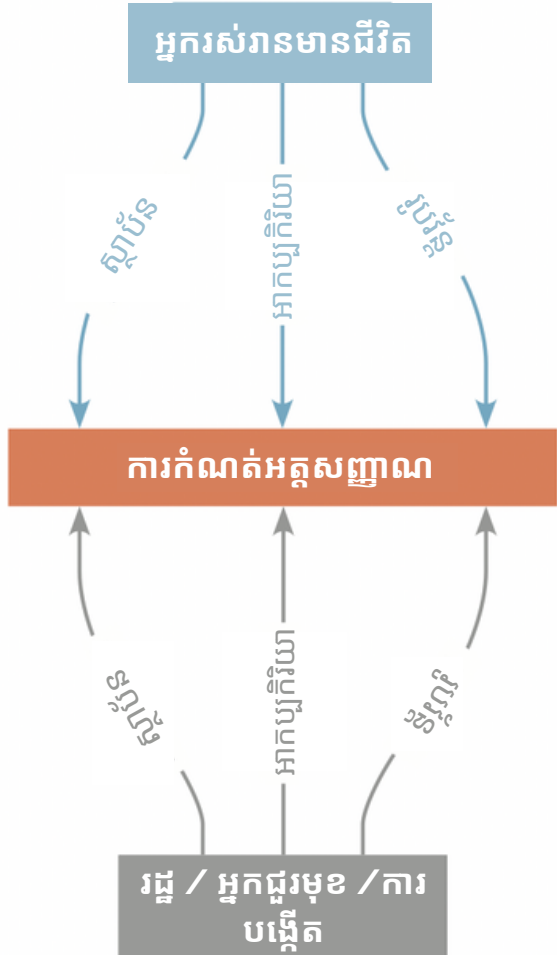
ទោះបីជាមានច្បាប់អន្តរជាតិដែលកំណត់ការជួញដូរមនុស្សនិងបង្ខំឱ្យអាជ្ញាធរស្វែងរក និងថែទាំជនរងគ្រោះយ៉ាងណាក៏ដោយតាមពិតជនរងគ្រោះតិចតួចបំផុតត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយជោគជ័យ។ ជាការពិតណាស់ជនរងគ្រោះ ភាគច្រើនត្រូវបានគេដកចេញដោយរបាំងប្រព័ន្ធត្រួតស៊ីគ្នា។

រូបភាពទី ២ បង្ហាញពីផ្លូវដើម្បីយកឈ្នះលើបញ្ហាប្រឈមជាប្រព័ន្ធចំពោះការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ។ វាសង្កត់ធ្ងន់ថាការកំណត់អត្តសញ្ញាណជោគជ័យអាចកើតឡើងបានលុះត្រាតែជនរងគ្រោះនិងអ្នកដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការកំណត់អត្តសញ្ញាណអាចយកឈ្នះលើឧបសគ្គខាងរូបវន្ត អាកប្បកិរិយា និងស្ថាប័ន ហើយភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងការស្វែងយល់គ្នា។

យើងបានគិតឡើងវិញនូវដំណើរការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះក្នុងអំពើរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីឱ្យយល់កាន់តែច្បាស់អំពីឧបសគ្គទាំងនេះ។ ការយល់ឃើញនេះបង្រួបបង្រួមការកំណត់អត្តសញ្ញាណឱ្យនៅឆ្ងាយពីទិដ្ឋភាពដែលផ្តោតលើអាជ្ញាធរលើចុះក្រោម ហើយឆ្ពោះទៅការបកស្រាយវាជា 'ការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់' ទាំងជនរងគ្រោះនិងទាំងអាជ្ញាធរ។

ការរៀនពីឧទាហរណ៍នៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយជោគជ័យនៅក្នុងការសិក្សានេះ យើងបានរកឃើញវិធីសាស្ត្រច្នៃប្រឌិតមួយចំនួនដែលជនរងគ្រោះត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដែលមិនត្រូវបានគេយកមកពិចារណានៅពេលដែលរដ្ឋាភិបាលកំពុងរៀបចំប្រព័ន្ធកំណត់អត្តសញ្ញាណ។

វិធីនៃការយល់ដឹងអំពីអត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះមានសក្តានុពលក្នុងការបញ្ជាក់ពីរបៀបដែលប្រព័ន្ធដែលមានស្រាប់មាននិន្នាការបង្កើតរបាំងរវាងជនរងគ្រោះ និងអាជ្ញាធរភ្ជាប់គ្នាទៅវិញទៅមក និងផ្តល់ផ្លូវទៅកាន់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយជោគជ័យ។

រូបភាពទី ២. ផ្លូវជាប្រព័ន្ធនៅកាន់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ

ប្រភេទ	រូបវន្ត	អាកប្បកិរិយា	ស្ថាប័ន
តើយើងមានន័យយ៉ាងណា	លក្ខខណ្ឌសម្ភារៈដែលជនរងគ្រោះនិងអាជ្ញាធរប្រតិបត្តិការ	ជំនឿ គុណតម្លៃ បទដ្ឋាននិងទំនាក់ទំនងរវាងក្រុមដែលមានឥទ្ធិពលលើរបៀបដែលមនុស្សមួយក្រុមធំគិត និងអាកប្បកិរិយា	ស្ថាប័ននយោបាយ សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ

ឧបសគ្គជារូបវន្ត៖

ជនរងគ្រោះជំនះឧបសគ្គនៃភាពឯកោតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម។ បន្ទាប់ពីទទួលបានមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងយើងសង្កេតឃើញថាជនរងគ្រោះមានទំនោរទៅរកក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេជាមុនតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម។ ទូរស័ព្ទដៃឥឡូវអាចប្រើបានយ៉ាងទូលំទូលាយហើយការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយបណ្តាញសង្គមជាវិធីសាស្ត្រទំនាក់ទំនងមួយដែលជៀសវាងការចំណាយនិងកំណត់ត្រាទូរស័ព្ទជាក់ស្តែង។ កត្តាអាកប្បកិរិយានិងការរៀបចំស្ថាប័នដែលលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ និងការមើលឃើញដែលអាចជួយជំនះឧបសគ្គជារូបវន្តចំពោះការកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់ជនរងគ្រោះ។

អ្នករស់រានមានជីវិតជនជាតិកម្ពុជាម្នាក់បានរៀបរាប់ថា៖ “ម្តាយរបស់ខ្ញុំបានរាយការណ៍ករណីនេះទៅអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។ ខ្ញុំអស់ការអត់ធ្មត់ ព្រោះវាចំណាយពេលយូរពេក។ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមថតវីដេអូខ្លួនឯងបង្ហោះលើហ្វេសប៊ុក។ វីដេអូនេះត្រូវបានចែករំលែកយ៉ាងទូលំទូលាយ។ ហើយពេលថ្ងៃក្រោយមកស្ថានភាពស៊ីលកម្ពុជាបានដឹងរឿងរបស់ខ្ញុំ ”

។

យោងតាមអ្នករស់រានមានជីវិតកម្ពុជាម្នាក់បានរៀបរាប់រាប់ថា៖ “ ខ្ញុំត្រូវបានប៉ូលីសប្រាប់ថាគេមិនអាចជួយខ្ញុំចេញបានទេ ដូច្នោះខ្ញុំក៏សម្រេចចិត្តទាក់ទងទៅមេខ្យល់ដើម្បីឲ្យយកខ្ញុំចេញជំនួសវិញ ” ។

អាជ្ញាធរជម្នះឧបសគ្គនៃគម្លាតដើម្បីឆ្លើយតបនឹងអ្នករស់រានមានជីវិតជនរងគ្រោះ។ យើងបាននិយាយទៅកាន់អ្នកនេសាទជនជាតិបង់ក្លាដែលដែលត្រូវបានគេជញ្ជូននៅលើកប៉ាល់នេសាទ។ ពួកគេត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយកងកម្លាំងឆ្នាំឆ្នេរក្នុងអំឡុងពេលប្រតិបត្តិការល្បាតដែលកំពុងស្វែងរកសកម្មភាពឧក្រិដ្ឋកម្មនៅក្នុងសមុទ្រ រួមទាំងសកម្មភាពជញ្ជូនមនុស្សផងដែរ។ នៅពេលដែលជនរងគ្រោះទាំងនេះត្រូវបានរកឃើញ ជួយសង្គ្រោះ និងកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយអាជ្ញាធរ ផ្លូវសំខាន់មួយដើម្បីជម្នះលើឧបសគ្គនៃភាពឯកោផ្នែករូបវន្តគឺត្រូវមានមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការស្វែងរកជនរងគ្រោះអោយខាងតែបាន។

ជនរងគ្រោះជំនះឧបសគ្គដើម្បីគេចពីភាពឯកោតាមរយៈមេខ្យល់ដែលមានជំនឿអាក្រក់ ។ នៅពេលដែលប៉ូលីសនិងមន្ត្រីផ្សេងទៀតខកខានក្នុងការឆ្លើយតបទៅនិងបញ្ហាតួអង្គដែលមានបំណងអាក្រក់ និងមានសក្តានុពលក្រៅផ្លូវការបានចូលទៅបំពេញក្នុងភាពខ្វះចន្លោះនេះ។ ជនរងគ្រោះនឹងជួលឈ្នួញកណ្តាល ឬអ្នករត់ពន្ធដើម្បីជួយសង្គ្រោះពួកគេហើយជួនកាលឈ្នួញកណ្តាលនោះគឺជាអ្នកដែលជញ្ជូនពួកគេតាំងពីដំបូងមកម្ល៉េះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយការជួលឈ្នួញកណ្តាលសម្រាប់ការជួយសង្គ្រោះមាននិន្នាការធ្វើឱ្យការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់ជនរងគ្រោះកាន់តែមានភាពដុនដាបទៅៗមានន័យថាពួកគេទំនងជាប្រឈមមុខនឹងហានិភ័យនៃការជញ្ជូនជាថ្មីម្តងទៀត។ ខណៈពេលដែលការប្រើប្រាស់ឈ្នួញកណ្តាលទាំងនេះអាចបណ្តាលឱ្យជនរងគ្រោះទៅដល់ផ្ទះដោយសុវត្ថិភាព វាមិនអំណោយផលដល់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះឬជួយពួកគេឱ្យទទួលបាននូវសេវាសង្គមនិងច្បាប់នោះទេ។

ឧបសគ្គផ្នែកអាកប្បកិរិយា៖

ជនរងគ្រោះជំនះនូវឧបសគ្គនៃការមិនទុកចិត្តតាមរយៈការបើកទូលាយដល់ក្រុមគ្រួសារ មិត្តភក្តិ ឬអ្នកជិតខាង។ មានករណីស្រ្តីខ្មែរជាច្រើននាក់ដែលពីដើមធ្វើចំណាកស្រុកទៅរៀបការជាមួយបុរសជនជាតិចិន ប៉ុន្តែស្ថានភាពបានបញ្ចប់យ៉ាងអាក្រក់ជាងការរំពឹងទុក ដែលបង្កើតចេញជាអំពើជួញដូរមនុស្សទៅវិញ។ អំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារ និងស្វ័យភាពតិចតួចសម្រាប់ស្រ្តីនៅក្នុងផ្ទះត្រូវបានធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈធម្មតាគ្រប់គ្រាន់ដែលវាហាក់ដូចជាមានការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរសម្រាប់ជនរងគ្រោះក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណខ្លួនឯង។ ជនរងគ្រោះម្នាក់បាននិយាយថា៖ “ខ្ញុំបានសម្រេចចិត្តសុំជំនួយ ពីព្រោះខ្ញុំមិនអាចរស់នៅដោយមានការរឹតត្បិតសេរីភាពរបស់ខ្ញុំទៅទៀតនោះទេ។ ខ្ញុំមិនបានរាយការណ៍ករណីនេះទៅប៉ូលិសទេ ព្រោះខ្ញុំគិតថាខ្ញុំទៅប្រទេសចិនដោយស្ម័គ្រចិត្ត។ ដូច្នោះហើយបានជាខ្ញុំសុំស្រ្តីដែលជាអ្នកជិតខាងជួយខ្ញុំ ” ទៅវិញ។

បុគ្គលិកធ្វើការជួរមុខក្នុងករណីប្រឆាំងនឹងការជួញដូរជនជាតិតៃវ៉ាន់ម្នាក់និយាយថា៖ “ជនរងគ្រោះនៃជាតិសាសន៍ផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនមានការយល់ឃើញផ្សេងៗគ្នាពីការកេងប្រវ័ញ្ច។ ពួកគេភាគច្រើនឈប់មករកអន្តរាគមន៍ពីពួកយើងតាមរយៈការណែនាំពីមិត្តរបស់ពួកគេ ” ។

យោងតាមអ្នករស់រានមានជីវិតនៃអំពើជួញដូរមនុស្សម្នាក់បានឲ្យដឹងថា៖ “ខ្ញុំមានទូរស័ព្ទទំនើបនៅពេលនោះហើយខ្ញុំបានសុំអ្នកជិតខាងខ្មែរម្នាក់ទៀតដែលនៅជិតផ្ទះប្តីខ្ញុំ [នៅប្រទេសចិន] បង្កើតគណនី Facebook ឲ្យខ្ញុំ។ ពេលខ្ញុំមានទំនាក់ទំនងជាមួយម្តាយ ខ្ញុំបានសុំគាត់អោយជួយរកអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនដើម្បីជួយខ្ញុំ និងដាក់ពាក្យបណ្តឹង ” ។

ជនរងគ្រោះជំនះឧបសគ្គនៃការមិនទុកចិត្តតាមរយៈអ៊ិនធឺណិត។ វាជារឿងសំខាន់សម្រាប់អាជ្ញាធរដើម្បីដឹងថានៅពេលដែលមនុស្សងាយរងគ្រោះបំផុត ពួកគេនឹងចូលចិត្តទាក់ទងទៅអ្នកដែលគួរឱ្យទុកចិត្តបំផុតរបស់ពួកគេ។ ប្រជាជននៅក្នុងសហគមន៍ដែលខ្វះខាតទាំងនេះកាន់តែសុំជាមួយបច្ចេកវិទ្យាដែលមានមូលដ្ឋានលើអ៊ិនធឺណិត ដូចជា៖ ទូរស័ព្ទដៃជាងប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទធម្មតា។ យើងបានរកឃើញថាយន្តការបណ្តឹងផ្លូវការដូចជាខ្សែទូរស័ព្ទអាសន្នមិនដំណើរការទេ។ ជាធម្មតាជនរងគ្រោះមិនប្រើប្រាស់វាទេហើយនៅពេលដែលពួកគេប្រើគឺពួកគេកម្រនឹងទទួលបាននូវការកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់ពួកគេណាស់។

អាជ្ញាធរជំនះឧបសគ្គផ្នែកអាកប្បកិរិយា តាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរបទដ្ឋានសង្គម។ ក្នុងករណីសហគមន៍ដែលរៀបការដោយបង្ខំ ប៉ូលិសមូលដ្ឋាន និងស្ថាប័នសំខាន់ៗផ្សេងទៀតនឹងពង្រឹងភាពឯកការជនរងគ្រោះ និងធ្វើឱ្យពួកគេទំនងជាមិនត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ អាជ្ញាធរកម្ពុជាដែលយើងបាននិយាយទៅកាន់ពួកគាត់និយាយថាវាជារឿងធម្មតាទៅហើយសម្រាប់ប៉ូលិសចិនក្នុងការទទួលស្គាល់ជនរងគ្រោះដែលបានរៀបការដោយបង្ខំ ហើយត្រូវសហការក្នុងការជួយសង្គ្រោះពួកគេ និងកំណត់អត្តសញ្ញាណពួកគេទៅកាន់អាជ្ញាធរកម្ពុជា។

មន្ត្រីក្នុងស៊ុលកម្ពុជាម្នាក់បាននិយាយថា៖ “មានភាពខុសប្លែកគ្នារវាងរបៀបដែលខ្ញុំធ្វើការកាលពីឆ្នាំមុននិងឥឡូវនេះ ឥឡូវនេះមានអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាច្រើន ក៏ដូចជាអង្គការរដ្ឋាភិបាលដែលផ្តល់ជំនួយដល់ជនរងគ្រោះដោយការជួញដូរ។ វាធ្វើឲ្យជីវិតយើងស្រួលជាងមុន ” ។

ឧបសគ្គស្ថាប័ន៖

ជនរងគ្រោះជំនះឧបសគ្គតាមរយៈក្រុមគាំទ្រប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត។ ជនរងគ្រោះដែលយើងបាននិយាយជាមួយមានការរំពឹងទុកក្នុងកម្រិតជាក់លាក់មួយនៃភាពមិនធូរការ និងការកេងប្រវ័ញ្ច ដែលអាចកើតឡើងក្នុងអំឡុងពេលធ្វើការចំណាកស្រុក។ ការរំពឹងទុករបស់សង្គមអំពីពលកម្មចំណាកស្រុកធ្វើឱ្យប្រជាជនពិបាកយល់នៅពេលដែលបទពិសោធន៍នៃការរំលោភបំពានរបស់ពួកគេបង្កើតចេញអំពីការជួញដូរ ហើយផ្តល់សិទ្ធិឱ្យពួកគេទទួលបានការគាំទ្រនិងសំណង។ នេះជាករណីសម្រាប់បុរសជនជាតិបង់ក្លាដែលជាច្រើននាក់នៅក្នុងការសិក្សារបស់យើង។ បណ្តាញ ANIRBAN បានលើកឡើងថា៖ អវត្តមាននៃស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដែលមានភាពច្នៃប្រឌិតមួយ ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះក្នុងការរៀបចំក្រុមគាំទ្រអ្នករស់រានមានជីវិតក្នុងស្រុកទូទាំងប្រទេស ដែលអ្នកនៅរស់រានមានជីវិតទាំងនោះអាចមានការរីកចម្រើនក្លាយទៅជាអ្នកដឹកនាំសហគមន៍បាន។

អាជ្ញាធរជំនះឧបសគ្គតាមរយៈការបង្កើតនាយកដ្ឋានដែលយកចិត្តទុកដាក់លើការជួញដូរមនុស្ស។ ការទទួលស្គាល់ថាជនរងគ្រោះភាគច្រើននឹងមិនជឿទុកចិត្តលើប៉ូលីស ឬការល្បាតព្រំដែន ក្រុមការងារជំនាញ ឬគណៈកម្មាធិការដែលផ្តល់សញ្ញាដល់ជនរងគ្រោះថាពួកគេប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងផលប្រយោជន៍របស់អង្គការផ្សេងៗអាចបង្កើតឱកាសកាន់តែប្រសើរឡើងដើម្បីភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយជនរងគ្រោះ។

មន្ត្រីកម្ពុជាម្នាក់បានបន្តថា៖ “មានការរីកចម្រើនច្រើនក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដោយសារយើងបានបង្កើតគណៈកម្មាធិការខេត្តប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្សដើម្បីត្រួតពិនិត្យករណីពាក់ព័ន្ធនឹងការជួញដូរមនុស្ស។ គណៈកម្មាធិការមានកិច្ចប្រជុំជាទៀងទាត់ដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មាន និងការអភិវឌ្ឍន៍ រួមទាំងបញ្ហាប្រឈម និងរបៀបដែលពួកគេអាចយកឈ្នះវាបាន”

អាជ្ញាធរជំនះឧបសគ្គតាមរយៈទម្រង់ណែនាំ។ បញ្ហាប្រឈមដ៏សំខាន់មួយក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះសម្រាប់កម្មករជួរមុខគឺកង្វះភាពច្បាស់លាស់ជុំវិញភស្តុតាងដែលចាំបាច់សម្រាប់ឧក្រិដ្ឋកម្មនៃការជួញដូរត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ឧក្រិដ្ឋកម្មនៃការជួញដូរមនុស្សមិននិយមន័យត្រង់ៗដូចឧក្រិដ្ឋកម្មប្រភេទផ្សេងទៀតនោះទេ ដោយសារឧក្រិដ្ឋកម្មនៃការជួញដូរមនុស្សមានភាពស្មុគស្មាញជាង។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់ចេញនូវទម្រង់កម្រងសំណួរស្តង់ដារដែលជួយសម្រួលដល់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះតាមវិធីស្រប។

អាជ្ញាធរកម្ពុជាក៏បានលើកឡើងដែរថា៖ “ក្រសួងការងារបានអនុម័តទម្រង់មួយដែលរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលអាចប្រើប្រាស់ជាសកលដើម្បីកំណត់ការជួញដូរ។ ទម្រង់នេះអាចដាក់ជូនទៅតុលាការដោយផ្ទាល់ ព្រោះវាផ្តុកនូវធាតុទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងការជួញដូរ រួមទាំងរបាយការណ៍វេជ្ជសាស្ត្រផងដែរ” ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍

មានឯកសារកត់ត្រាយ៉ាងល្អពីភាពប្រឈមក្នុងការងារត្រួតគ្នាដែលធ្វើឱ្យជនរងគ្រោះនៅឯកោ យល់ច្រឡំ និងនៅស្ងៀម។ អាជ្ញាធរប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាស្រដៀងគ្នាក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះនេះដែរ ដែលធ្វើឱ្យពួកគេមានការភ័ន្តច្រឡំនិងមានផលលំបាកក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ។ បញ្ហាប្រឈមទាំងនេះត្រូវបានចាក់ឫសនៅក្នុងប្រព័ន្ធនៃវិសមភាព

និងភាពងាយរងគ្រោះ។ ជនរងគ្រោះភាគច្រើនរស់នៅក្នុងតំបន់ដាច់ស្រយាល និងលាក់កំបាំង ហើយពួកគេជាធម្មតាធ្វើការក្នុងអាជីវកម្មក្រៅផ្លូវការ។ អាជ្ញាធរមានទំនោរទៅធ្វើការនៅកន្លែងដែលមានការរួមបញ្ចូលផ្នែករូបវន្ត សង្គម និងស្ថាប័នដែលនៅឆ្ងាយពីជនរងគ្រោះ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ តាមរយៈការពិចារណាលើគំរូនៃរបៀបដែលជនរងគ្រោះអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយជោគជ័យ យើងអាចទទួលបាននូវការយល់ដឹងខ្លះៗអំពីរបៀបដែលពួកគេអាចត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណញឹកញាប់ជាងនេះ។ យើងបានបង្កើតគំនិតថ្មីៗនៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណដែលប្រឈមនឹងការសន្មតថាការកំណត់អត្តសញ្ញាណគឺជាអ្វីដែលអាជ្ញាធរធ្វើចំពោះជនរងគ្រោះ។

យើងត្រូវធ្វើការឆ្ពោះទៅរកការសម្របសម្រួលជាមួយជនរងគ្រោះ និងអាជ្ញាធរដែលជួបប្រទះគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ វាអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយការជួយបង្កើតឱកាសសម្រាប់ទាំងជនរងគ្រោះនិងអាជ្ញាធរដើម្បីធ្វើអន្តរកម្មក្រៅផ្លូវការដើម្បីសាងទំនុកចិត្តនិងស្វែងរកវិធីទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកដែល អាចជួយបុគ្គលម្នាក់ៗស្វែងរកផ្លូវផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។

ក្នុងរយៈពេលវែង វាអាចនឹងមានការផ្លាស់ប្តូរច្បាប់ដើម្បីជួយជនរងគ្រោះឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។ ការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយដើម្បីតម្រឹមការលើកទឹកចិត្តរបស់អាជ្ញាធរ និងជនរងគ្រោះ; និងដើម្បីលុបបំបាត់វិសមភាព ភាពក្រីក្រ និងកត្តាប្រព័ន្ធផ្សេងទៀត ដែលបង្កើតភាពងាយរងគ្រោះដល់ការជួញដូរតាំងពីដំបូង។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ករណីនៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណជោគជ័យ ដែលយើងពិនិត្យក្នុងការសិក្សានេះបានបង្ហាញថាមានកិច្ចការជាច្រើនដែលយើងអាចធ្វើបានក្នុងពេលនេះ។

ការរកឃើញសំខាន់ៗនៃឯកសារនេះមានដូចតទៅ៖

- គ្រួសារគឺជាចំណុចសំខាន់នៃទំនាក់ទំនងដំបូងសម្រាប់ជនរងគ្រោះដែលព្យាយាមរត់គេចខ្លួន ឬទាក់ទងរកជំនួយ។ ក្រុមគ្រួសារអាចភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ឬដោយផ្ទាល់ជាមួយអាជ្ញាធររដ្ឋដើម្បីជួយសង្គ្រោះជនរងគ្រោះ។
- អាជ្ញាធរក៏គួរតែទទួលស្គាល់ការប្រើអ៊ីនធឺណិត និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមផ្សេងៗថាជារឿយៗវាជាយន្តការសំខាន់សម្រាប់ជនរងគ្រោះដែលនៅឯកោដើម្បីអាចទាក់ទងបាន។
- ជនរងគ្រោះដែលយើងបាននិយាយជាមួយទំនងជាអាចទាក់ទងរកជំនួយតាមរយៈបណ្តាញក្រៅផ្លូវការ។ ក្នុងករណីជាច្រើន ទំនាក់ទំនងក្រៅផ្លូវការទាំងនេះអាចជួយពួកគេបាន។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងក៏បានឮរឿងដែលអ្នកជិតខាង និងមេខ្យល់បានយកផលប្រយោជន៍ពីជនរងគ្រោះបន្ថែមទៀត ដោយលក់ពួកគេទៅឱ្យឈ្មួញផ្សេងទៀតនៅក្នុងស្ថានភាពដែលពួកគេត្រូវការជំនួយ។

- ដើម្បីកាត់បន្ថយមធ្យោបាយប្រថុយប្រថាន និងក្រៅផ្លូវការចំពោះការកំណត់អត្តសញ្ញាណ មធ្យោបាយដែលប្រសើរជាងនេះគឺចាំបាច់ត្រូវតែដាក់ឱ្យដំណើរការ។ មធ្យោបាយទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំងបណ្តាញក្រៅផ្លូវការនៃអ្នកចំណាកស្រុកដែលអាចជាចំណុចទំនាក់ទំនងសម្រាប់ជនរងគ្រោះ ឬដោយការផ្លាស់ប្តូរសម្ពាធនិងវប្បធម៌នៅក្នុងអង្គភាពប៉ូលិស និងការិយាល័យកុងស៊ុល។
- អាជ្ញាធរអាចបង្កើតចំណុចបន្ថែមនៃអន្តរកម្មដែលអាចកើតមានជាមួយជនរងគ្រោះ ដូចជាការបន្តវិជ្ជាការដោយផ្ទាល់ និងការត្រួតពិនិត្យសុខភាពរាងកាយដែលទាមទារនៅក្នុងតំបន់ដែលជារឿងធម្មតាសម្រាប់ស្ត្រីជាជនរងគ្រោះនៃការរៀបការដោយបង្ខំ។
- ក្រុមការងារពិសេស និងគណៈកម្មាធិការអាចផ្តល់សញ្ញាដល់ជនរងគ្រោះថាពួកគេគឺជាអង្គភាពដែលគួរឱ្យទុកចិត្តបាន និងអាចលះបង់កំលាំងចិត្តនិងធនធានសំខាន់ៗ ដើម្បីស្វែងរកជនរងគ្រោះយ៉ាងសកម្ម។
- ការលំបាកក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះមិនបណ្តាលមកពីជនរងគ្រោះដែលគ្មានជំនួយឬអាជ្ញាធរមិនសកម្មនោះទេ។ បញ្ហាគឺវាត្រូវបានបង្កឡើងដោយប្រព័ន្ធពង្រឹងវិសមភាព និងការកេងប្រវ័ញ្ចលើជនរងគ្រោះ។
- ការកំណត់អត្តសញ្ញាណមិនគួរចាត់ទុកជាព្រឹត្តិការណ៍តែមួយ ឬជាអ្វីមួយដែលអាជ្ញាធរធ្វើចំពោះជនរងគ្រោះនោះឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញវាគួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជា "កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង" រវាងជនរងគ្រោះ និងអាជ្ញាធរក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ៖ ទាំងជនរងគ្រោះ និងអាជ្ញាធរត្រូវតែចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងដំណើរការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះនេះ។
- ជារឿយៗមូលហេតុដែលជាបូសគល់នៃឧបសគ្គខាងរូបវន្ត និងអាកប្បកិរិយា គឺជាវចនាសម្ព័ន្ធ និងមុខងាររបស់ស្ថាប័ន។ ដើម្បីជម្នះបញ្ហាប្រឈមក្នុងស្ថាប័ន វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការពង្រឹងច្បាប់និងគោលនយោបាយណាដែលនឹងការពារជនរងគ្រោះ។ យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវយល់ពីរបៀបដែលច្បាប់និងគោលនយោបាយទាំងនោះអាចត្រូវបានអនុវត្តដើម្បីផ្លាស់ប្តូររបៀបដែលប្រព័ន្ធដំណើរការ។

អនុសាសន៍សម្រាប់អាជ្ញាធរ

ទោះបីជាយើងមិនបានផ្តល់អនុសាសន៍គោលនយោបាយសំខាន់ៗនៅក្នុងរបាយការណ៍នេះក៏ដោយ យើងបានដាក់ចេញនូវអនុសាសន៍ 'សេចក្តីប្រាថ្នា' មួយចំនួនរួមជាមួយ 'ការទទួលបានផលរហ័ស' មួយចំនួន។ យើងស្នើថា ការអនុវត្តមន្ត្រីទាំងអស់ត្រូវតែដឹងអំពីវិចនាសម្ព័ន្ធជាប្រព័ន្ធ និងសក្តានុពលនៅកន្លែងធ្វើការ ដែលវានឹងនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដែលមិនអាចរំពឹងទុកនៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីបង្កើតការផ្លាស់ប្តូរ។

សេចក្តីប្រាថ្នា
<p>កែលម្អ និងបន្ថែមលើច្បាប់ដែលមានស្រាប់ ដើម្បីគាំទ្រជនរងគ្រោះឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។ ជាឧទាហរណ៍ បញ្ចូលគោលការណ៍មិនដាក់ទណ្ឌកម្មជនរងគ្រោះទៅក្នុងច្បាប់។ គោលការណ៍នេះមាននៅក្នុង (ICAT, ២០២០)ដែលមានចែងថា៖ "អ្នកដែលត្រូវបានជួញដូរមិនគួរត្រូវបានចាប់ខ្លួន ការចោទប្រកាន់ ការឃុំខ្លួន ការកាត់ទោស ឬត្រូវបានផ្តន្ទាទោស ឬដាក់ទណ្ឌកម្មផ្សេងទៀតសម្រាប់ការប្រព្រឹត្តខុសច្បាប់ដែលពួកគេប្រព្រឹត្តជាលទ្ធផលផ្ទាល់នៃការជួញដូរ" ។</p>

ផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តរបស់អាជ្ញាធរ និងជនរងគ្រោះ។ ទោះបីជាប្រព័ន្ធតុលាការមាននិន្នាការក្នុងការផ្តល់អាទិភាពដល់សក្ខីកម្មរបស់អ្នករស់រានមានជីវិតពីអំពើជួញដូរមនុស្សក៏ដោយ តែនៅពេលដែលកាត់ទោសអ្នកជួញដូរមនុស្ស ក៏អ្នករស់រានមានជីវិតឬជនរងគ្រោះមិនត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យផ្តល់សក្ខីកម្មទេ។ ដំណើរការនេះមានរយៈពេលយូរចំណាយធនធានច្រើន និងជាញឹកញាប់គ្រោះថ្នាក់ ដោយសារអ្នករងគ្រោះត្រូវប្រឈមនឹងការបង្ខិតបង្ខំពីជនជាប់ចោទ។ ដូចនេះ ការដាក់ការការពារប្រសើរជាងមុនសម្រាប់ជនរងគ្រោះក្នុងសំណុំរឿងក្តីនៅតុលាការនឹងតម្រឹមការលើកទឹកចិត្តរបស់អាជ្ញាធរ និងជនរងគ្រោះ។ ជនរងគ្រោះនឹងមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាពជាង និងទំនងជាផ្តល់សក្ខីកម្ម ហើយអាជ្ញាធរនឹងមានសំណុំរឿងកាន់តែខ្លាំងសម្រាប់ការកាត់ទោស។ ជំហានដំបូងដ៏សាមញ្ញ ប៉ុន្តែមានប្រសិទ្ធភាពគឺដើម្បីបង្កើនភាពងាយស្រួលនៃសវនាការរបស់តុលាការនីមួយៗ។ យោងរបាយការណ៍ដែលចេញផ្សាយដោយ Zorzi ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣បានបង្ហាញថា៖ តាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាដែលបានក្លាយជារឿងធម្មតាក្នុងអំឡុងពេលដំរីរាតត្បាតកូវីត -១៩ ប្រទេសជាច្រើនបានសម្រេចចិត្តបន្តសំណុំរឿងតុលាការនីមួយៗដូចជាប្រទេសហ្វីលីពីនជាដើម។ ជនរងគ្រោះមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាពជាងនៅពេលផ្តល់សក្ខីកម្មស្ទើរតែទាំងអស់។

ការលើកទឹកចិត្ត និងផ្តល់អំណាចដល់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្សយ៉ាងគយគង់ដូចពួកគេអនុវត្តច្បាប់ផ្សេងៗទៀតដែរ។ កងកម្លាំងពិសេសដែលប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការជួញដូរអាចជួយសម្រេចបាននូវក្តីប្រាថ្នានេះ។ កងកម្លាំងភារកិច្ចទាំងនេះក៏អាចផ្តល់សញ្ញាដល់ជនរងគ្រោះថាពួកគេគួរឱ្យទុកចិត្ត និងអាចលះបង់ធនធានសំខាន់ៗដើម្បីស្វែងរកជនរងគ្រោះយ៉ាងសកម្ម។ កិច្ចប្រឹងប្រែងទាំងនេះវានឹងធ្វើការឆ្ពោះទៅរកការធានាថាជនរងគ្រោះនៃអំពើជួញដូរគឺមិនត្រូវបានគេហៅថាជា "ជនចំណាកស្រុកខុសច្បាប់" នោះទេ។

អនុវត្តកម្មវិធីការពារដែលមានបំណិនជីវិត និងការបណ្តុះបណ្តាលជីវភាពបន្ថែមពីលើសមាសធាតុលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង។ ដោយសារកង្វះឱកាសសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេជនរងគ្រោះជាច្រើនត្រូវតែចាប់យកឱកាសការងារដែលមានហានិភ័យដែលអាចបណ្តាលឱ្យពួកគេត្រូវបានគេជួញដូរ។

ការទទួលបានផលរហ័ស
បង្កើតឱកាសសម្រាប់ទាំងជនរងគ្រោះ និងអាជ្ញាធរដើម្បីធ្វើអន្តរកម្មក្រៅផ្លូវការ និងកសាងទំនុកចិត្ត ដូចជាតាមរយៈបណ្តាញទំនាក់ទំនងសង្គមជាដើម។
បណ្តុះបណ្តាលការកំណត់អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះដល់អាជ្ញាធរជួរមុខមួយចំនួន ដូចជាបុគ្គលិកពេទ្យ និងមន្ត្រីអន្តោប្រវេសន៍តាមព្រំដែនជាដើម។
បង្កើតចំណុចបន្ថែមនៃការធ្វើអន្តរកម្មដែលអាចកើតមានជាមួយជនរងគ្រោះ៖ តម្រូវឱ្យមានការពិនិត្យសុខភាពរាងកាយ ដើម្បីជួយស្ត្រីក្នុងការរៀបការដោយបង្ខំ។
ជួយ និងសម្រួលដល់ការអភិវឌ្ឍន៍បណ្តាញក្រៅផ្លូវការជាមួយអ្នកចំណាកស្រុក។

ឯកសារយោងខាងក្រោមត្រូវបានបន្ថែមទៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ ហើយមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៍ដើម៖

ILO. (2022). 50 million people worldwide in modern slavery. Retrieved from:
https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_855019/lang--en/index.htm

Zorzi, L. (2023). A "New Possible" for Justice after COVID-19: towards Digital, Open and Inclusive Courts. UNDP. Retrieved from: <https://www.undp.org/asia-pacific/judicial-integrity/blog/new-possible-justice-after-covid-19-towards-digital-open-and-inclusive-courts>

សម្រាប់បញ្ជីឯកសារយោងដើមពេញលេញ សូមយោងទៅរបាយការណ៍ពេញ។

